

Vec C-483/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

29. september 2020

Vnútroštátny súd:

Conseil d'État

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. jún 2020

Navrhovateľ v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

XXXX

Odporca v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

**CONSEIL D'ÉTAT, SECTION DU CONTENTIEUX ADMINISTRATIF
(Štátna rada, sekcia správnych sporov, Belgicko)**

[*omissis*]

ROZSUDOK

[*omissis*]

Vo veci:

XXXX,

proti:

Commissaire général aux

**réfugiés et aux apatrides (Generálny komisár pre
utečencov a osoby bez štátnej príslušnosti)**

I. *Predmet návrhu*

Návrhom podaným 21. mája 2019 podal XXXX kasačný opravný prostriedok proti rozsudku [*omissis*] z 8. mája 2019, ktorý vydala Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) [*omissis*].

II. *Konanie pred Conseil d'État (Štátna rada)*

[*omissis*]

[*omissis*] [*omissis*]

[*omissis*]

III. *Skutočnosti užitočné pre preskúmanie veci*

Navrhovateľovi, ktorý uvádza, že je sýrskej štátnej príslušnosti, bolo v Rakúsku priznané postavenie utečenca 1. decembra 2015.

Rakúsko opustil začiatkom roka 2016, aby sa dostal k svojim dcéram, z toho jednej maloletej, ktorým bolo 14. decembra 2016 priznané postavenie osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu v Belgicku.

Dňa 14. júna 2018 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Belgicku.

Dňa 11. februára 2019 Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Generálny komisár pre utečencov a osoby bez štátnej príslušnosti) vyhlásil jeho žiadosť za neprípustnú na základe článku 57/6 ods. 3 prvého pododseku bodu 3° loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (zákon z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhost'ovaní cudzincov).

Dňa 8. mája 2019 [omissis] Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) zamietla žalobu, ktorú podal navrhovateľ proti tomuto rozhodnutiu o neprípustnosti. Ide o rozhodnutie, proti ktorému je podaný kasačný opravný prostriedok.

IV. Uplatniteľné belgické právo

[omissis] článok [omissis] 57/6 ods. 3 zákona z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhost'ovaní cudzincov stanovuje [omissis] [omissis]:

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

Článok 57/6 ods. 3. Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Generálny komisár pre utečencov a osoby bez štátnej príslušnosti) môže vyhlásiť žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, pokiaľ:

[omissis]

3° žiadateľovi už bola poskytnutá medzinárodná ochrana v inom členskom štáte Európskej únie;

[omissis]

V. Jediný kasačný dôvod

VI. Tvrdenia účastníkov konania

Navrhovateľ uvádza jediný kasačný dôvod týkajúci sa porušenia článku 1 Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov, v spojení s článkami 181 až 188 Príručky UNHCR k postupom a kritériám, s článkami 18

a 24 Charty základných práv Európskej únie, s článkami 2, 20, 23 a 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany, a s jej odôvodnením 18, s článkom 25.6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany a s jej odôvodnením 33, s článkom 149 Ústavy, s článkami 39/2, 39/65 48/3, 48/4 a 57/6 ods. 3 zákona z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhostovaní cudzincov, so zásadami celistvosti rodiny a najlepšieho záujmu dieťaťa a zásadami stanovujúcimi dodržiavanie práva na obhajobu a na kontradiktórne konanie.

Uvádza, že článok 33 ods. 2 už citovanej smernice 2013/32 a článok 57/6 ods. 3 už citovaného zákona z 15. decembra 1980 stanovujú možnosť a nie povinnosť a že ich treba vykladať a uplatňovať pri dodržiavaní základných práv. Zdôrazňuje, že napadnutý rozsudok „nevádza, že v rámci uplatňovania článku 57/6 ods. 3 zákona sa nemôže a/alebo má zohľadniť zásada chrániaca celistvosť rodiny; obmedzuje však uplatnenie tejto zásady na osobu bez ochrany“, ale že „ostáva nepochopiteľným odôvodnenie, podľa ktorého to nemá byť najlepší záujem dieťaťa“, pretože „ak možno zohľadniť zásadu celistvosti rodiny pri uplatnení článku 57 ods. 3 zákona o cudzincoch, nič nevylučuje, aby to platilo aj pokiaľ ide o najlepší záujem dieťaťa, keďže zaručené práva sú rovnakej povahy a navzájom sa prelínajú“. Vidí tu rozpor v odôvodnení.

Pokiaľ ide o odôvodnenie, podľa ktorého „dotknuté osoby majú určitú zodpovednosť za asymetriu svojej situácie“, na jednej strane vysvetľuje, že „rozsudok nevysvetľuje, v čom to vylučuje dodržiavanie zásady celistvosti rodiny“ a na druhej strane, že táto otázka nebola vznesená ani protistranou, ani v uznesení, ktoré mu bolo doručené a že sa k nej teda nemohol vyjadriť, čím boli porušené práva na obhajobu.

Pokiaľ ide o najlepší záujem dieťaťa, odkazuje na článok 24 Charty základných práv Európskej únie, na článok 20.5 smernice 2011/95, na článok 25.6 smernice 2013/32 a na články 3, 9 a 10 Dohovoru o právach dieťaťa a vytýka rozsudku, že sa v ňom rozhodlo „v zásade, že najlepší záujem dieťaťa žiadateľa sa nemal zohľadniť len z toho dôvodu, že nezbavuje rodiča povinnosti splniť podmienky vzťahujúce sa na konanie o poskytnutí medzinárodnej ochrany“, bez toho, aby „sa zohľadnili osobitné okolnosti uvádzané v tejto súvislosti žiadateľom v jeho žalobe“.

Tvrdí ďalej, že zásada celistvosti rodiny „vyžaduje poskytnúť ochranu osobe, ktorá už požíva ochranu v inej krajine než je tá, v ktorej ju získalo jej maloleté dieťa, a to práve na účely zabezpečenia celistvosti rodiny“. Odkazuje na článok 18 Charty, na Príručku UNHCR k postupom a kritériám, vykladajúc článok 1 Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov, a na článok 23 smernice 2011/95 a vysvetľuje, že „na rozdiel od toho, čo bolo rozhodnuté v rozsudku,

uznanie ochrany žiadateľovi sa vyžaduje pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa a celistvosti rodiny, najmä na účely toho, aby mohol požívať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 smernice“. Tvrdí, že „uznanie ochrany žiadateľovi nie je zbavené akejkolvek súvislosti s logikou medzinárodnej ochrany, keďže žiadateľovi bolo priznané postavenie utečenca v inom členskom štáte; vzhľadom na to, že nemá právo na pobyt v Belgicku, kde žije so svojou maloletou dcérou, ktorej bolo priznané postavenie utečenca a ktorú má v poručníctve, poskytnutie ochrany žiadateľovi v tejto krajine má súvis s logikou ochrany, ktorá viedla k danému priznaniu postavenia jeho dcéry“.

Protistrana odpovedá, že Príručka UNHCR k postupom a kritériám zakotvuje zásadu celistvosti rodiny, že táto zásada vyžaduje, aby v prípade, že hlava rodiny zodpovedá kritériám uvedeným v definícii, rodinným príslušníkom, ktorí sú na nej závislí, sa má spravidla tiež priznať postavenie utečenca, že to znamená, že rodinní príslušníci nezískajú tento štatút z dôvodu, že sami spĺňajú podmienky stanovené v Ženevskom dohovore, ale preto, že hlave rodiny bolo priznané postavenie utečenca, že na základe toho zásada celistvosti rodiny zakotvuje „odvodený“ štatút, že odôvodnenie súdu, podľa ktorého táto zásada „spočíva na základnej logike ochrany a smeruje k rozšíreniu medzinárodnej ochrany získanej jedným rodinným príslušníkom na ostatných rodinných príslušníkov, ktorí nepoživajú túto ochranu. Táto zásada sa preto neuplatní v prípade, keď tak ako v prejednávanej veci všetky dotknuté subjekty už požívajú medzinárodnú ochranu a táto ochrana bola poskytnutá v rôznych krajinách“ a je preto úplne správne a koherentné, že zásada celistvosti rodiny nie je zakotvená zákonom z 15. decembra 1980, že hoci smernica 2011/95 zakotvuje zásadu celistvosti rodiny, netýka sa však udelenia odvodeného štatútu, ale toho, aby rodinní príslušníci osoby, ktorá požíva medzinárodnú ochranu, mohli požívať výhody stanovené v článkoch 24 až 35 v súlade s vnútroštátnymi postupmi, že článok 23 sa okrem toho týka rodinných príslušníkov osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu, ktorí nespĺňajú podmienky potrebné na získanie tejto ochrany, že článok 23 je teda tiež neuplatniteľný v prejednávanej veci, že táto úvaha je potvrdená Súdny dvorom Európskej únie, ktorý v svojom rozsudku zo 4. októbra 2018 [Ahmedbekova, C- 652/16, EU:C:2018:801, bod 68] spresnil, že „smernica 2011/95 nestanovuje takéto rozšírenie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou na rodinných príslušníkov osoby, ktorej bolo toto postavenie priznané. Z článku 23 tejto smernice totiž vyplýva, že táto smernica len ukladá členským štátom povinnosť upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby sa v zmysle článku 2 písm. d) uvedenej smernice rodinní príslušníci osoby, ktorej bolo priznané takéto postavenie, mohli, ak individuálne nespĺňajú podmienky na priznanie tohto istého postavenia, dožadovať určitých výhod, ktoré okrem iného zahŕňajú vydanie povolenia na pobyt, prístup k zamestnaniu alebo prístup ku vzdelaniu a ktorých cieľom je zachovať celistvosť rodiny“, že vzhľadom na to, že podmienky vlastné zásade celistvosti rodiny nie sú splnené, samotná zásada najlepšieho záujmu dieťaťa nemôže odôvodniť jej uplatnenie, keďže vzhľadom na to, že normotvorca stanovil osobitné ustanovenia, ktoré podmieňujú poskytnutie medzinárodnej ochrany, tieto podmienky nie je možné neuplatniť v mene jedinej zásady najlepšieho záujmu dieťaťa, že pokiaľ ide o rozpor v odôvodnení, tak ako

je uvedený v kasačnom opravnom prostriedku, treba konštatovať, že tento rozpor nijako nevyplýva zo znenia napadnutého rozsudku, že súd veľmi jasne podložil dôvody, na základe ktorých sa zásada celistvosti rodiny neuplatňuje a prečo najlepší záujem dieťaťa neumožňuje uplatnenie tejto zásady, že hoci v skutočnosti nevylučuje túto zásadu ako takú v prípade uplatnenia článku 57 ods. 3, veľmi jasne vysvetľuje, prečo sa v prejednávanej veci táto zásada nemôže uplatniť, a síce, že rodinní príslušníci navrhovateľa už požívajú medzinárodnú ochranu, že súd vôbec nedospel k záveru o neuplatniteľnosti zásady celistvosti rodiny z dôvodu, že „dotknuté osoby majú určitú zodpovednosť za asymetriu svojej situácie“, že je to skutočnosť, že rodinní príslušníci navrhovateľa už požívajú medzinárodnú ochranu, ktorá ho viedla k rozhodnutiu, ktoré urobil, že sa nejedná o rozhodujúcu skutočnosť, ktorá mala viesť k opätovnému začatiu konania a že navrhovateľ nepreukazuje, akým spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Navrhovateľ vo svojej replike dodáva, že HCR vo svojich Usmerneniach týkajúcich sa žiadostí o azyl súvisiacich s mrzačením ženských pohlavných orgánov z mája 2009 zdôrazňuje, že „rovnakým spôsobom, ako môže dieťa požívať na základe odvodeného právneho dôvodu postavenie utečenca, ktoré bolo priznané jeho rodičom, môžu rodičia *mutatis mutandis* požívať na základe odvodeného právneho dôvodu postavenie utečenca priznané ich dieťaťu“ a uvádza, že okolnosť, že bol uznaný za utečenca v inom členskom štáte, „nebráni tejto zásade, keďže toto uznanie ho neopravňuje na to, aby žil so svojím dieťaťom v štáte, v ktorom toto dieťa získalo ochranu“. Zdôrazňuje, že „Súdny dvor rozhodol, že automatické uplatňovanie odvodeného postavenia utečenca vnútroštátnou právnou úpravou nie je v rozpore s duchom smernice a Ženevského dohovoru, ale naopak, že takýto postup sleduje cieľ zakotvený v článku 23 smernice 2011/95, a síce zachovanie celistvosti rodiny“ a vyvodzuje z toho, že *a contrario* „v zásade, v prejednávanej veci, automatické odopretie tohto postavenia otcovi dieťaťa uznaného za utečenca len z dôvodu, že tento otec získal ochranu v inom členskom štáte, je v rozpore s cieľom sledovaným článkom 23 smernice“.

Odkazujúc na rozsudok Súdneho dvora zo 6. decembra 2012 [O a i. (C- 356/11 a C- 357/11, EU:C:2012:776, bod 81)], podľa ktorého „[p]ríslušné vnútroštátne orgány teda musia pri vykonávaní smernice 2003/86 a pri skúmaní žiadostí o zlúčenie rodiny vykonať vyvážené a primerané posúdenie všetkých predmetných záujmov, s prihliadnutím najmä na záujmy dotknutých detí“ tvrdí, že „rovnaká úvaha musí prevážiť v rámci skúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu“ a že v prejednávanej veci „toto vyvážené a primerané posúdenie úplne chýba“.

V.2. Posúdenie

Navrhovateľ získal medzinárodnú ochranu v Rakúsku. Jedno z jeho detí, [ktoré je] maloleté, požíva medzinárodnú ochranu v Belgicku. Navrhovateľ chce získať medzinárodnú ochranu aj v Belgicku a žiť tam so svojím maloletým dieťaťom.

Navrhovateľ v podstate tvrdí, že článok 33 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany ponúka členským štátom možnosť, ale nestanovuje im povinnosť vyhlásiť za neprípustnú žiadosť o medzinárodnú ochranu, pokiaľ tak ako v prejednávanej veci bola medzinárodná ochrana poskytnutá iným členským štátom. Podľa navrhovateľa musia členské štáty zabezpečiť pri vykonávaní smernice 2013/32/EÚ a najmä jej článku 33 ods. 2 dodržiavanie zásady celistvosti rodiny a najlepšieho záujmu dieťaťa a domnieva sa, že ich dodržanie bráni za okolností prejednávanej veci tomu, aby Belgické kráľovstvo mohlo využiť svoju možnosť vyhlásiť za neprípustnú jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu.

Navrhovateľ žiada, aby bol Súdny dvor Európskej únie predložený návrh na začatie prejudiciálneho konania v podstate o otázke, či za okolností prejednávanej veci treba viaceré ustanovenia práva Európskej únie, ktoré spresňuje, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby Belgické kráľovstvo využilo svoju možnosť vyhlásiť za neprípustnú jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu.

Vzhľadom na to, že Conseil d'État (Štátna rada) rozhoduje v poslednom stupni a že vznesená otázka je relevantná pre výsledok tohto konania, je opodstatnené predložiť Súdny dvor Európskej únie otázku položenú navrhovateľom.

Z TÝCHTO DÔVODOV,

CONSEIL D'ÉTAT (ŠTÁTNA RADA) ROZHODLA:

[omissis]

Podľa článku 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa Súdny dvor Európskej únie kladie nasledujúca prejudiciálna otázka:

„Bráni právo Európskej únie, predovšetkým článku 18 a 24 Charty základných práv Európskej únie, články 2, 20, 23 a 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany a článok 25.6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany tomu, aby pri výkone svojho oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32/EÚ členský štát zamietol žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že ochranu už

poskytol iný členský štát, pokiaľ je žiadateľom otec maloletého dieťaťa bez sprievodu, ktorý získal ochranu v prvom členskom štáte, pokiaľ je pre dieťa jediným prítomným príbuzným z užšej rodiny, ktorý s ním žije a ktorému bol týmto štátom priznaný výkon rodičovských práv k dieťaťu? Nevyžaduje naopak zásada celistvosti rodiny a zásada sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa, aby bola tomuto rodičovi poskytnutá ochrana štátom, v ktorom jeho dieťa získalo ochranu?“

[*omissis*]

[*omissis*] [podpisy]

PRACOVNÝ DOKUMENT